

بعد از شکست داعش، مرمت اعتاب مقدس سوریه آغاز شد

بازسازی پس از دفاع

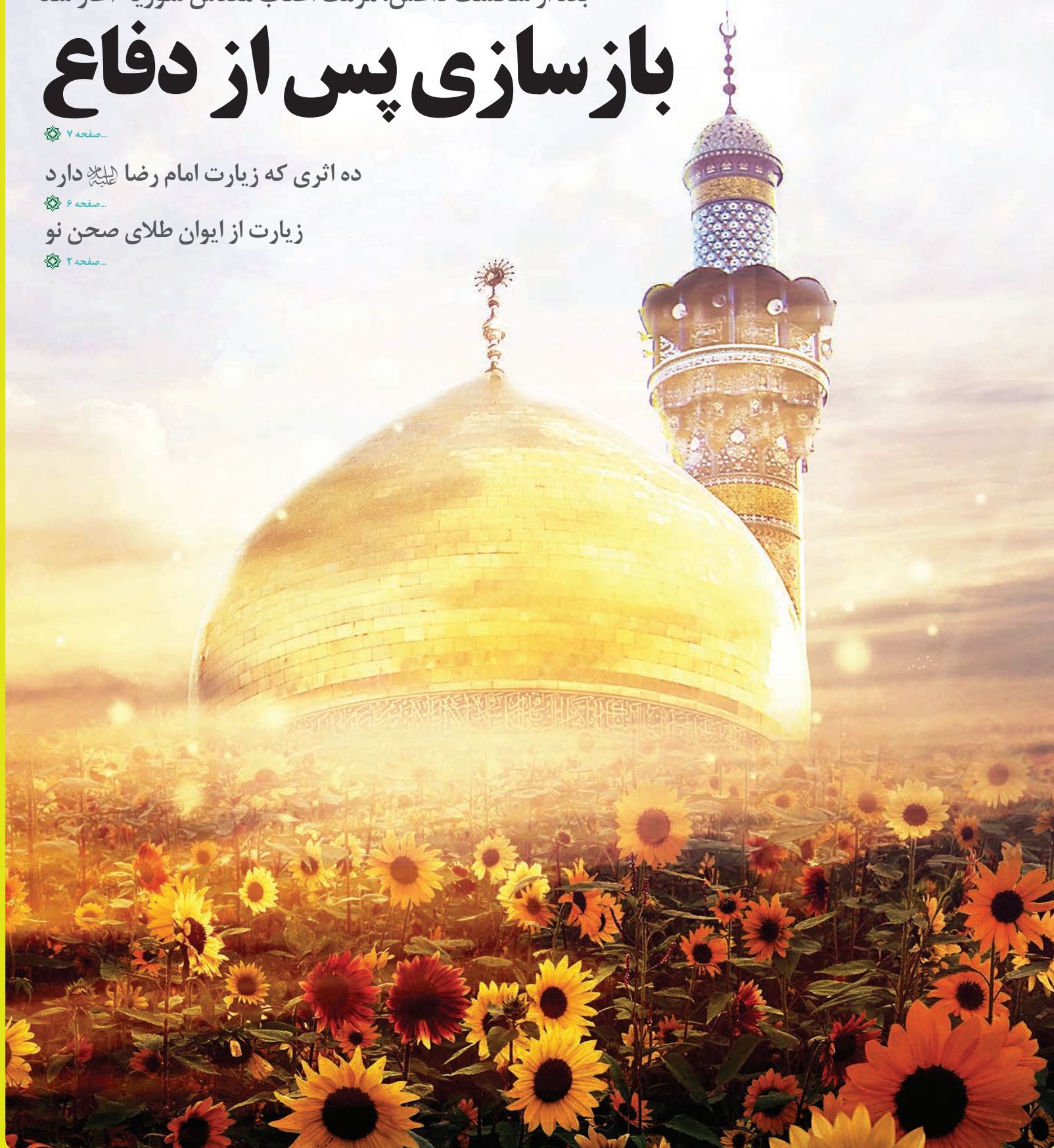
.....صفحه ۷

ده اثری که زیارت امام رضا (علیه السلام) دارد

.....صفحه ۶

زیارت از ایوان طلای صحن نو

.....صفحه ۲

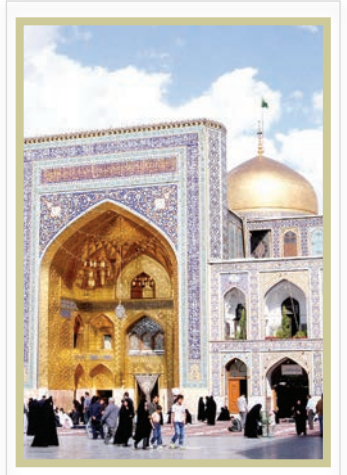

زیارت از ایوان طلای صحن نو

الیه ارجمندی راد

زیارت از صحن نو آغاز می‌شود. صحنی به قدمت ۲۰۰ تا ۳۵۰ ساله که می‌توان از آن و از پایین پا، زائر علی بن موسی الرضا(ع) شد و به پابوسی حضرت رفت. صحنی با ۵۶ حجره تحتانی در دورادور صحن که ایوان آنها، پراست از کتیبه‌هایی تاریخی و زیبا که در بردارنده سوره‌هایی از قرآن، احادیثی از معصومین، برخی ادعیه و نام بانیان، معماران یا تزئین‌کنندگان حجره‌هاست. از کنار حجره‌ها می‌گذریم و حالا روبروی روضه منوره و ایوان غربی صحن نو یا همان صحن آزادی هستیم. ایوان طلایی که در جانب غربی صحن و متصل به رواق دارالسعادة ساخته شده، ایوانی با حدود ۱۰ متر ارتفاع و کتیبه‌هایی زیبا که از عشق و ارادت صاحبان هنرمند خود حکایت کرده و با زیبایی چشم‌نوازی در مجاورت طلایی گنبد، خودنمایی می‌کند.

زیبایی شناسی و قدمت

ایوان غربی تزئینات خاصی دارد. کافی است با دقت، ظرافت این تجلی هنر را به نظاره نشست. پیشانی و حاشیه ایوان از کاشی ممتاز کارشده و می‌توان آثار «زیبای محمدحسین شهید مهدی» را در آن دنبال کرد؛ کتیبه زیبایی در شرح احداث صحن با خط ثلث زردرنگ بر زمینه لاجوردی که تاریخ ۱۲۶۲ را نشان می‌دهد و نیز ثلث زیبای دیگری از همین خوشنویس توانا، نمای بیرونی ایوان را دور زده و عظمت ایوان را دوچندان کرده است. داخل ایوان از آزاره به بالا تماما از ورقه‌های مسی با پوشش آب طلا است و جلسوهای دیندی به ایوان داده‌است. نقش‌های گره هندسی درشت و کتیبه‌های طلا بر زمینه لاجوردی با خطوط ثلث و نستعلیق کارشده و نمایی چشم‌نواز ایجاد کرده است. کتیبه داخلی ایوان، یک کمر بند طولانی از نستعلیق است که شعری از اشعار «سرخوش» در توصیف طلاکاری ایوان با تاریخ ۱۲۷۸ را در خود دارد. زیبایی کار در آن است که هر مصرع از اشعار در یک ترنج نشسته و فواصل دو ردیف ترنج‌ها به اضافه قاب کتیبه و زمینه کلمات پر از نقوش گیاهی است که با ورقای از طلا، با ظرافت میان کلمات و اطراف کلمات حرکت کرده است. کتیبه نستعلیق دیگری در زیر این کتیبه به قلم «حسین بن قلی مازندرانی» خوشنویسی شده و داخل شش ترنج بازوبندی، دیده می‌شود. از زیر طاق ایوان که با کاربندی و گوشه‌ها که با مقرنس، تزئین شده که بگذریم، به بالای طاق نمای میان ایوان خواهیم رسید. آیینه کاری باشکوه، با انواع نقش‌های هندسی و پنجره‌ای درخشان در میان زمینه طلایی‌رنگ بنا به چشم می‌خورد.

از آنجا که ایوان طلایی در دوره ناصرالدین شاه طلاکاری شده، به ایوان ناصری نیز معروف است و نام وی در ایوان آمده، همچنین نام «میرزا محمد حسین عضدالملک»، متولی باشی آستان قدس، «ابوالحسن امین آستانه» و «رجبعلی زرباشی آستانه» به عنوان آمران و کوشندگان ساخت ایوان، «شمس الدین بن استاد شیخ علی محمد سنگ تراش مشهدی»، به عنوان حجار کتیبه و نقوش سنگی پایه‌های جلوی آزاره، در این ایوان یاد شده است.

کشاوری کاتب، قرآن خود را به آستان قدس رضوی اهدا کرد

این قرآن که به خط نسخ و با قلم خودنویس شش‌سر به شیوه عثمان‌طاها کتابت شده است، توسط «احمد یوسفیان» کشاوری اهل شهرستان برکوه استان یزد به آستان قدس رضوی تقدیم شد.

این قرآن دومین قرآنی است که به دست این کشاوری کتابت شده و این در حالی است که کاتب، اولین قرآن دست‌نویس خود را به رهبر معظم انقلاب اهدا کرده است.

«احمد یوسفیان»؛ کاتب این قرآن، با بیان اینکه کتابت این کلام‌الله مجید، یک سال به طول انجامیده است گفت:

هر شب پس از هشت تا دوازده ساعت

کار کشاوری پای کتابت قرآن نشستم و از هر واژه‌ای که نوشتم انرژی گرفتم. وی در رابطه با انگیزه خود از کتابت قرآن بیان کرد: فکر اینکه وقتم به بطلالت می‌گذرد و مشخص نیست تا چه زمانی عمرم به این دنیا باشد باعث شد حدود ۱۰ سال پیش به کتابت قرآن رو بیاورم.

یوسفیان افزود: قرآن نخست به شیوه نیریزی بود که در سفر رهبر معظم انقلاب به استان یزد و شهرستان ابرکوه، به ایشان اهدا کردم و یکی دو سال پس از آن نیز کتابت این قرآن را با الگو گرفتن از شیوه عثمان‌طاها آغاز کردم و هر شب پنج تا شش صفحه از قرآن را نوشتم.

وی که متولد سال ۱۳۳۲ شمسی است ادامه داد: مادرم به نام فاطمه ناظمی، حافظ ادعیه‌ای چون دعای کمیل و برخی سوره‌های قرآن و حدود ۴ هزار بیت شعر از مثنوی، نظامی و دیگر کتب ادبی بود.

این کشاوری کاتب قرآن، دائم‌الوضو

بودن را از برکات کتابت قرآن خواند و گفت: به دنبال کتابت قرآن بسیاری از مشکلات مادی و معنوی‌ام برطرف شد، رونق اقتصادی و سلامتی اولاد را برابم به همراه آورد و با وجود ناتوانی مالی توانستم به حج واجب و چندین بار به سفر کربلا مشرف شوم.

احکام تخصصی خرید و فروش در حرم رضوی تبیین می‌شود

رئیس اداره پاسخگویی به سؤالات دینی آستان قدس رضوی گفت: در هفته جاری سلسله جلسات «فقه و زندگی» با محوریت تبیین احکام تخصصی خرید و فروش و امر به معروف در حرم مطهر رضوی برگزار می‌شود.

حجت الاسلام و المسلمین مهدی حسن‌زاده با اشاره به اینکه در هفته جاری روزانه دو جلسه برنامه فقه و زندگی تدارک دیده شده است، ادامه داد: نوبت اول این جلسات هر روز قبل از نماز ظهر و عصر در شبستان تبریزی برگزار می‌شود.

وی افزود: نوبت دوم این جلسات نیز هر روز بعد از نماز ظهر و عصر در مدرسه پریزاد، به مدت ۴۵ دقیقه تشکیل می‌شود و کارشناسان واحد پاسخگویی به سؤالات شرعی حرم رضوی، احکام مربوط به «خرید و فروش»، «نذر»، «محرم و نامحرم»، «امر به معروف»، «رهن و اجاره» و «ربا» را تبیین می‌کنند.

این کارشناس مسئول با اشاره به اینکه در طول هفته احکام نماز نیز بررسی و تبیین می‌شود، تصریح کرد: شیوه برگزاری برنامه «فقه و زندگی» مثل حلقه‌های معرفت است، اما با این فرق که تعداد افراد و سؤالات در این جلسات خیلی بیشتر است.

رئیس اداره پاسخگویی به سؤالات دینی آستان قدس رضوی خاطرنشان کرد: افزون بر جلسات فقه و زندگی، زائران و مجاوران بارگاه منور رضوی به صورت شبانه روزی می‌توانند سؤالات شرعی خود را از دفاتر مستقر در حرم، سامانه تلفنی ۳۲۰۲۰ و سامانه پیامکی ۳۰۰۰۲۰۲۰ بپرسند.

آمادگی بخش‌های مختلف حرم مطهر رضوی همزمان با آغاز فصل سرما

معاون اماکن متبرکه و امور زائران آستان قدس رضوی گفت: همزمان با آغاز فصل سرما همه بخش‌های اماکن متبرکه آمادگی لازم را به منظور مواجهه با بارندگی پیدا کرده‌اند.

سیدخلیل منبئی گفت: اداره رفاه زائران حرم مطهر رضوی و دیگر بخش‌های اماکن متبرکه در آغاز فصل سرما برنامه‌ریزی‌های لازم را در راستای هماهنگی در مواجهه با بارندگی‌های احتمالی برف و باران انجام داده‌اند.

وی تصریح کرد: همه روزه سازمان هواشناسی استان خراسان رضوی به صورت اختصاصی گزارش سه روزه وضعیت جوی هوای مشهد و به ویژه حوزه اماکن متبرکه را در اختیار این اداره قرار می‌دهد و پس از بررسی و تصمیم‌گیری اقدامات لازم به نیروهای خدماتی ابلاغ می‌شود.

معاون اماکن متبرکه و امور زائران آستان قدس رضوی تاکید کرد: با پیش بینی بارندگی از سوی سازمان هواشناسی و اعلام میزان آن، نسبت به برگزاری نمازهای یومی و فرش‌آرایی حرم مطهر اقدام می‌شود و همچنین در صورت پیش‌بینی بارش برف، همه برف‌روب‌ها به حال آماده‌باش در خواهند آمد و برای رفاه تردد زائران مسیرهای رفت و آمد با کفیپوش پوشیده خواهد شد. منبئی با اشاره به در اختیار داشتن ۳۰ هزار مترمربع کفیپوش تصریح کرد: همه ساله این کفیپوش‌ها با آغاز فصل سرما از انبارها خارج و در صحن‌ها به صورت آماده نگه‌داری می‌شوند تا در صورت لزوم سریعاً مورد استفاده قرار گیرند و در پایان فصل سرما و در نیمه دوم فروردین ماه در صورت تغییر آب و هوا و با در نظر گرفتن پیش بینی هواشناسی مجدد به انبارها بازگردانده خواهد شد.

هفته نامه سلام را در شبکه‌های اجتماعی دنبال کنید

@salamimam_reza

www.instagram.com/salam.imam.reza

عضو مجمع عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه در گفت‌وگو با قدس:

مذاکره خواندن صلح حسنی و ولایتعهدی رضوی

تهمت و ظلم در حق اهل بیت (علیهم السلام) است

آئمه مستقیم: مرور تاریخ اسلام و امامت، نقاط عطفی را پیش چشم می‌گذارد که هر یک در زمانه وقوع خویش تاریخ را ساخته و آن را الی الابد وامدار خود کرده‌اند، هر چند برخی از سر غفلت و ناآگاهی و برخی غرض ورزانه، تعبیر دیگر و تفاسیر شخصی را ضمیمه اهداف آن اتفاقات می‌کنند. از این رو و به مناسبت فرا رسیدن سالروز صلح امام حسن(ع) با معاویه درباره حقیقت این صلح و چرایی پذیرش ولایتعهدی از جانب امام رضا(ع) با حجت الاسلام والمسلمین سیدطه موسوی هشتروزی، استاد حوزه و عضو مجمع عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه به گفت‌وگو پرداخته‌ایم که مشروح آن به حضور تان تقدیم می‌شود:

✳️ با توجه به اهمیت و سرنوشت ساز بودن صلح امام حسن مجتبی(ع) در تاریخ اسلام که بحث‌ها و مناقشات بسیاری درباره آن مطرح شده است، چه عواملی باعث شد تا امام حسن(ع) پس از شهادت امیرالمؤمنین(ع) و تنها با گذشت مدت کوتاهی از آغاز امامت و خلافت‌شان با صلح با معاویه موافقت کنند؟

در بررسی صلح امام حسن(ع) با معاویه باید به شرایط و علل و عوامل این نرمش قهرمانانه توجه داشت؛ اولاً این صلح در شرایطی مقابل جنگ طلبی‌های معاویه رقم خورد که جو جامعه اسلامی بعد از شهادت امیرالمؤمنین(ع) بواسطه فعالیت‌های چندساله بنی‌امیه به ویژه معاویه، در مناطق شامات و عراقین منجر به ایجاد نوعی نفرت از حضرت امیر(ع) در میان جمع کثیری از مردم شده بود، به عبارت بهتر، عدم آشنایی مردم با ولایت حقیقی الهی که توسط امیرالمؤمنین(ع) و بعد توسط امام حسن(ع) محقق می‌شد، فضایی را فراهم آورد که تحریفات و فریب‌های معاویه در آنها اثر می‌گذاشت و از علل این اثرگذاری هم آن بود که هیچ یک از صحابی رسول خدا(ص) به آن مناطق پای نگذاشته بودند و تنها کسی که حضرت محمد(ص) را دیده و محضرشان را درک کرده بود و بعدها به عنوان صحابی معرفی می‌شد، شخص معاویه بود! که وی نیز فضا را به سمت نفرت از امیرالمؤمنین(ع) سوق می‌داد و برای این مهم شعرا، خطبا و جاعلان حدیث کذاب را تربیت کرده بوده تا امیرالمؤمنین علی(ع) را لعن و سب کنند و علیه ایشان خطبه بخوانند؛ این فضا در ابتدای امامت و خلافت امام مجتبی(ع) تشدید شد و ایشان برای تبیین جایگاه ولایت اقبال عمومی را همراه نداشتند و در مقابل، معاویه با سمپاشی علیه خاندان علوی کوشید خود را موجه نشان داده و اسلام مدنظر خود را تبلیغ و سران قیائل را به خود جلب کند.

برای همین بود که قتل یاران امام مجتبی(ع) در کنار کثرت اصحاب کفر و ضلالت(یعنی همان سپاهی که در صفین مقابل امیرالمؤمنین(ع) ایستاد) به چشم می‌آمد؛ به عبارت بهتر، تعداد مسلمانان آن زمان کم نبود بلکه این فضای غبارآلود و عدم آشنایی با ولایت حقیقی باعث می‌شد تا امام مجتبی(ع) و یاران‌شان در اقلیت باشند و چاره‌ای جز صلح نداشته باشند.

علاوه بر این، معاویه ثروت سرشاری داشت که از آن در مسیر پیشبرد توطئه‌هایش استفاده می‌کرد، اما امام حسن(ع) چنین ثروتی نداشتند چراکه امیرالمؤمنین(ع) بیت‌المال را به طور مساوی میان مردم تقسیم کرده بود و امام مجتبی(ع) نیز چنین سیره‌ای داشت و درآمدی نیز که از محل‌هایی مثل انفال و ... به دست می‌آمد را به سیره علوی میان مردم تقسیم می‌کرد.

همچنین، خیانت بسیاری از لشکریان به ایشان و دزدیدن اموال امام(ع)، سبب شد تا ایشان برای حفظ اسلام اصیل و جریسان ولایت حقیقی تن به صلح بدهند تا اسلام به مَهر معاویه به مردم شناسانده نشود.

✳️ **امام مجتبی(ع) بارعایت چه سیاست‌ها و اعمال چه راهبردهایی توانستند این صلح را به عامل حفظ اسلام و ولایت اصیل تبدیل کنند؟**

مفاد این صلح‌نامه نشان از سیاست حسنی برای قطع شجره ملعونه اموی پس از معاویه دارد، چراکه

باشکوه‌ترین صلح تاریخ

بنابر آن معاویه تعهد کرد برای کسی بعد از خود بیعت نگیرد و کسی را به عنوان خلیفه معرفی نکند اما او خیانت کرد و برای خلافت نامشروع یزید زمینه سازی می‌کرد و برای او بیعت گرفت که نهایت این خیانت او، تبدیل شدن یزید به ام الفتن در جهان اسلام را در پی داشت.

مفاد صلح‌نامه نشان می‌دهد که امام حسن(ع) برای حفظ اسلام ناچار دست از جنگ کشیده و ناگزیر به صلح شدند نه آنکه برای حفظ

جان یا منافع مادی چنین کرده باشند.

اما برخی بی‌خردان که هیچ‌گونه آشنایی با سیره امام مجتبی(ع) ندارند، صلح حسنی را دستاویز و بهانه تسلیم شدن مقابل دشمن به بهانه حفظ جان و منافع مالی زودگذر می‌کنند و این چنین عزت و عظمت اسلام را زیر پا گذاشته و معتقد به مقاومت مقابل استکبار و دشمنان خونخوار نیستند؛ که این برداشت از صلح حسنی کاملاً اشتباه است و قلت عدد مسلمین توجیه پذیرش خفت و کوتاه آمدن مقابل استکبار نیست.

صلح امام مجتبی(ع) دقیقاً بر اساس مَرّ فقه اسلامی و قانونی بود که پروردگار عالم برای مسلمانان در ادوار مختلف بیان کرده لذا ایشان به عنوان فقیه و امام معصوم(ع) و برای حفظ جان مسلمانان و اسلام و برای آنکه عزت و عظمت اسلام و امامت حفظ شود، تن به این مفاد دادند و اگرچه تمام مفاد موجود در صلح‌نامه توسط معاویه نقض شد اما امام حسن(ع) هرگز چنین نکردند، هرچند بعدها مورد سرزنش برخی قرار گرفتند و امروز هم برخی چنین ایرادی را می‌کنند.

نکته مهم در صلح امام مجتبی(ع) آن است که این صلح هرگز به معنای پذیرش استکبار و کوتاه آمدن مقابل آن نبوده است چنان که در جای جای صلح‌نامه اساس عزت مسلمین و خاندان علوی و سیطره این خاندان و جامعه اسلامی دیده شده و حضرت(ع) آن را حفظ کرده‌اند.

✳️ با توجه به آنکه اشکال تراشی‌هایی مشابه آنچه برای صلح حسنی مطرح می‌شود درباره پذیرش ولایتعهدی از جانب امام رضا(ع) نیز مطرح است و برخی با تفاسیر شخصی از این دو تصمیم سرنوشت ساز برای اسلام به مذاکره و کوتاه آمدن در برابر دشمن تعبیر می‌کنند، آیا ولایتعهدی حضرت رضا(ع) را می‌توان در امتداد صلح امام حسن(ع) دانست؟

برخی به دلیل نشناختن جایگاه و شأن امامت و ولایت ننواسته‌اند تحلیل صحیحی از عملکرد ائمه(ع) داشته باشند و مذاکره و صلح خود در مقابل استکبار را به تاسی از امام مجتبی(ع) و امام رضا(ع) تعبیر می‌کنند!

باید توجه داشت مسئله ولایتعهدی امام رضا(ع) در دستگاه عباسی از مهمترین توطئه‌های بنی‌العباس برای به شهادت رساندن حضرت(ع) بود، همانطور که در منابع شیعه و سنی و کتب تاریخ نقل شده، بزرگ‌ترین خدعه بنی‌عباس این بود که خود را محبّ خاندان رسالت نشان دادند و مدعی شدند که به منظور قربات با خاندان رسالت درصدد براندازی بنی‌امیه و به خلافت رساندن بنی‌هاشم هستند اما چون چنین نکردند، رسوا شدند و لذا در دوران امامت حضرت رضا(ع) کوشیدند با وارد کردن ایشان به دستگاه خلافت و پنهان کردن جنایات و اعمال ضدّ دین‌شان در پشت نام مبارک امام(ع) به ویژه از طریق عزل و نصب‌ها، وجهه حضرت(ع) و امامت را تخریب کنند.

البته اگر نبود ولایتعهدی حضرت(ع) و علم ایشان به برکات آن و هجرت‌شان از مدینه به خراسان، قطعاً این شجره طویه تشیع در ایران اسلامی بسط پیدا نمی‌کرد و علوم الهی منتقل نمی‌شد؛ به عبارت دیگر، در کنار وجه اجبار، یکی از علل پذیرش ولایتعهدی از سوی امام رضا(ع) استفاده از فرصت تبلیغ و تثبیت اسلام و امتداد امامت بود (البته با شرط عدم دخالت در احکام حکومتی و نصب و

عزل‌ها) که چنین رویکردی هرگز به معنای مذاکره با بنی‌عباس نیست و اگر کسی چنین برداشتی کند، بی تردید غلط ترین تعبیر را داشته است. نکته مهم آنکه امام رضا(ع) در تمامی مجالس و مناظراتی که برای به چالش کشیدن و تخریب اسلام و تشیع انجام می‌شد با احتجاج به قرآن و آموزه‌های دین و ادله محکم عقلی و علمی، همه اندیشه‌های باطل علیه اسلام را منکوب کردند که این ابطال فقط به عصر و مجالس مأمون ختم نمی‌شود بلکه دامنه‌اش در تاریخ گسترده شده است.

لذا ما نیز در میدان مبارزه باید مثل حضرت(ع) مبارزه کنیم نه درصدد مماشات و مذاکره برای حفظ جان و منافع و برون رفت از تحریم‌ها باشیم.

بنابراین، مذاکره خواندن صلح حسنی و ولایتعهدی رضوی، تهمت و ظلم در حق اهل بیت(ع) است چنان که اگرچه بعد از صلح، معاویه (برخلاف مفاد صلح‌نامه) امام حسن و امام حسین(ع) را تحریم و هر گونه روابط تجار و بازرگانان و خرید و فروش با آن حضرات(ع) را ممنوع کرد اما آن بزرگواران(ع) هرگز برای رفع این تحریم‌ها توافق و مذاکره نکردند و اگر هم صلحی انجام شد برای حفظ اسلام انقلابی بود و این هدف در پذیرش ولایتعهدی از سوی امام رضا(ع) نیز صادق است.

✳️ با توجه به آنکه ائمه(ع) در یک مسیر و برای رسیدن به هدفی واحد گام‌های به ظاهر متفاوتی برداشته‌اند، درس نرمش‌های قهرمانانه آنها برای امروز ما و همیشه تاریخ چیست؟

ائمه(ع) کلیم نور واحد هستند و از یک منبع فروغ می‌گیرند، چنان که پیامبر(ص) درباره امامان حسن(ع) و حسین(ع) فرمودند: «این‌ها چه قیام کنند و چه بنشینند، هر دو آقا و امام این امت‌اند.»

این یعنی صلح، قیام، دعا، نهضت علمی، سکوت و ولایتعهدی و... آنها همه در یک درجه اثرگذاری و تاریخ سازی است.

نرمش قهرمانانه امام مجتبی(ع) در ماجرای صلح نیز چنین بود همانطور که حضرت سیدالشهدا(ع) در کربلا تا آخرین لحظه کوشیدند مانع آلوده شدن دست امت به خون فرزند پیامبر(ص) شوند و حتی درخواست بازگشت به مدینه را کردند.

لذا این نرمش‌ها از روی ذلت نیست، یعنی اگرچه امام مجتبی(ع) در عین داشتن سپاه (هر چند کم) حاضر به مقاومت و مبارزه بودند، اما برای حفظ اسلام حقیقی تن به صلح دادند و امام رضا(ع) حاضر به هجرت صلح دادند و ولایتعهدی شدند، برای آن بود که سیف بودن و پستی حکام جائر را نشان دهند. امروز هم اگر کسی می‌خواهد در مقابل دشمن و جهان استکبار، عزت و عظمت خود و اسلام را حفظ کند باید نرمش قهرمانانه که به کرات در زندگی ائمه(ع) تکرار شده با الگو قرار دهد و اگر نمی‌خواهد در جبهه جنگ با آنها بچنگد حداقل با روشنگری درباره جنایات آنها مثل کودک کشی‌ها و نسل‌کشی‌ها، رسوایشان کند؛ چنان که ائمه(ع) حتی با نماز خود سبب بی‌اعتباری دشمن و فرو ریختن هیمنه پوچ آنها می‌شدند مثل نماز باران و نماز عید فطر امام رضا(ع) که خلافت عباسی را به لرزه درآورد.

لذا صلح حسنی و ولایتعهدی رضوی هر یک دنیایی از حرف و آموزه را در خود دارند و تاریخ را تحت تاثیر قرار داده‌اند.

چهارشنبه
۲۲ آذر ۱۳۹۶
۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۳۹
۱۲ دسامبر ۲۰۱۷
شماره ۱۱۱

برخی به دلیل نشناختن جایگاه و شأن امامت و ولایت ننواسته‌اند تحلیل صحیحی از عملکرد ائمه(ع) داشته باشند و مذاکره و صلح خود در مقابل استکبار را به تاسی از امام مجتبی(ع) و امام رضا(ع) تعبیر می‌کنند!

رو به امام رضا

حرکتی دیگر

دیدارهای شبانه، کارهای سنگین اداری و ارادی، مهمانی‌ها و دورهمی‌هایی که به خاطر زندگی سخت و پرکار امروز، به ساعت‌های دیرشب موکول شده‌اند و تا دیرزمانی از شب هم ادامه دارند، سبب شده‌اند که نمازهای صبح از اول وقت فاصله گرفته و به دم دم‌های طلوع خورشید برسند.

سخت است، اما اگر بناست پیرو «امام» باشیم، «بخواییم» که دعای امام، ما را اصلاح و هدایت کند.

رجاء بن ابی صَحَّاک گفته است:

– امام رضا(ع) نماز صبحش را که می‌خواند، مشغول تسبیح، حمد، تکبیر، لا اله الا الله و صلوات می‌شد تا طلوع خورشید. بعد به سجده می‌رفت تا خورشید آشکار می‌شد، پس از آن، سراغ کار و دیدار با مردم می‌رفت.

کسی که می‌شنود

سخن، تا وقتی «سخن» است که شنونده‌ای داشته باشد، وگرنه مجموعه‌ای از کلمه‌های مربوط به هم است که بر زبانی نشسته و به سوی مقصدی نامعلوم، پرواز کرده‌اند.

سخن، تا وقتی بر «زبان» است، وزن و فایده‌ای پنهان دارد، اما هنگامی که به گوش «خریدار» برسد، عیار نهایی‌اش معلوم می‌شود.

گوش خریدار، «گیرنده شریف»ی است که وزن سخن را می‌داند و صاحبش را می‌شناسد. برای گوش خریدار، صاحب سخن، ارزشمندتر از سخن است؛ زیرا سخن، ساز است و «او» سخن ساز.

نخستین ویژگی صاحب سخن، سکوت اوست در مقابل سخن گوینده.

کدام شنونده‌ای شریف‌تر از مولای ما «حضرت علی بن موسی الرضا(ع)» است؟!

او شنونده‌ای است که، هم زمان، به سخنان هزاران زائرش گوش می‌سپارد و «محال» است که کسی را از قلم شنیدن محو کند، «محال» است کسی را ناامید برگرداند.

محال است «فرصت سخن» را از گویندگان شتاب زده‌ای که غرقِ روزگار و نامالیمی‌اش آمده‌اند؛ بگیرد.

ابراهیم بن عباس گفته است: هر گز ندیدم امام رضا(ع)، با سخنش کسی را برنجاند یا در میان سخن کسی، حرف او را قطع کند. صبر می‌کرد تا سخن مخاطبش تمام شود و پس از اطمینان از سخن او، پاسخ می‌گفت.

تو می‌خواهی چه باشم؟!

در هر «زیارت»ی، دیدار است، اما در هر دیداری، «زیارت» نیست. آداب ویژه‌ای که بزرگان برای زیارت در نظر گرفته‌اند، مهم‌ترین تفاوت دیدار با زیارت است. در یک نگاه ساده به زائران، آدم‌ها را در حال روخوانی از کتاب‌های «زیارت‌نامه» یا «دعا» می‌بینیم.

مفهوم کتاب‌های زیارت نامه و دعا، برگرفته از آموزه‌های اهل بیت(ع)‌اند، اما تصور کنیم توفیق، رفیقِ رامان بشود و در دیداری حضوری و با چشم «سر»، موفق به زیارت امام بشویم.

تصور می‌کنید اگر از ایشان پرسیم که: شما دوست دارید در این وقت هنگام زیارت در حرم حرم شما زائر شما چه کند؟!

چه پاسخی خواهند گفت؟!

(به قول مداحان و سخنوران نسل پیش!) «شاید» بفرمایند که: «خواندن قرآن».

هنگام اقامت امام رضا(ع) در توس، هر گاه مأمون، پرسشی می‌پرسید، پاسخ امام با نمونه‌هایی از «قرآن» بود. ایشان، هر سه روز یک بار قرآن را ختم می‌فرمود و فرموده است: اگر بخوایم، در کمتر از سه روز نیز قرآن را ختم خواهیم کرد، اما ترجیح می‌دهم در آیه‌هایی که می‌خوانم دقت کنم که کبی و برای چه نازل شده‌اند.

همراهی در هم‌نوایی

برای آدم‌ها، مهم‌ترین و والاترین آرزو، «هم‌نوایی» با خداست؛ هم‌نوایی جانانه و اثرگذار. گویی آدم، با پروردگار همخوانِ سطرهای ناخوانده هستی می‌شود و هنگامی که صدای آدم، در نوای رسای الهی محو و جزئی از آن می‌شود، همه خلقت، ندای همراهی با انسان را سر می‌دهند. شکوفه صلوات که بر لب‌ها می‌شکفت، در ادامه صفحه خداوند و ملائک و همه نامداران و حجت‌های الهی می‌ایستیم.

آیه شریف قرآن که تأکید کرده است صلوات، ذکر خداوند و ملائک است، یادمان می‌آورد که هر چه در روز و شب عمرمان، این هم‌نوایی بیشتر تکرار شود، «همراهی» نیز بیشتر خواهد شد؛ همراهی خدا در آستانه «دعا».

رجاء بن ابی صَحَّاک گفته است:

– امام رضا(ع) همیشه دعاهايش را با صلوات بر محمد(ص) و آل محمد(ع) آغاز می‌کرد.

مگر می‌شود آدم بداند همه امور دنیا در دست کسی مانند امام رضا(ع) است، بعد به خاطر دشواری‌های زندگی، او را فراموش کند و بعد از همه اتفاق‌ها از او یاد کند؟! وقتی بدانیم امام رضا(ع) را داریم و او همه اسباب دنیا را می‌شناسد و خدا هم دست دعایش را هرگز رد نمی‌کند، آن وقت برای همه در دسرها، دلتنگی‌ها، شادی‌ها، نیازهای دنیایی و آخرتی، رو به «مشهد» - که نه! - رو به خود «او» می‌کنیم.

پیوند با ماه

شهر و خانه را رها می‌کنیم و به سوی آستانه کرامت «حضرت رضا(ع)»، می‌رویم. هنگامی که قدم به خیابان‌های شهر «مشهد» می‌گذاریم، «توجه» و «آمادگی دل»، نخستین همراه ماست. در آستانه مطهر نیز احساس «زائرانگی»، همدم تک تک لحظه‌های ماست. پس از نخستین دیدار - انگار - احساس آغازین زیارت، آهسته آهسته ته‌نشین ذهن می‌شود و نماهای دیگر نیز به چشم می‌آیند. لحظه‌های پیوند شب به «تیمه شب» بهترین لحظه‌های تلاوت قرآن و هدیه به خاندان و تبار والای حضرت علی بن موسی الرضا(ع) است.

رجاء بن ابی صَحاك گفته است:
- امام رضا(ع) هنگامی که به بستر خواب می‌رفت، بخشی از قرآن را تلاوت می‌کرد.

پاسخ گرفته‌ها

دور تا دور ضریح مطهر و رواق‌ها را دیوارهایی سنگی گرفته‌اند؛ دیوارهایی که هر چند بسیار محکم و قدیمی‌اند، اما آرام بخش‌ترین دیوارهای زمین‌اند تا مسافران خسته، بنشینند و تکیه کنند. از «آیت‌الله قاضی(ره)»، عارف نامی، پرسیدند: - مرز حریم حرم اهل بیت(ع) تا کجاست؟! گفته‌اند: - همه جای حرم. پس اگر چنین است، نشست دشوار می‌شود و از آن دشوارتر، «تکیه کردن» است و «دراز کردن پاها» دشوارترین کارهاست (هر چند رو به ضریح نباشد). عالمان راستین، همیشه «ایستادن» را بر نشستن و نشستن را بر «تکیه کردن» برگزیده‌اند و اگر وادار به تکیه کردن یا دراز کردن پاها شده‌اند (به دلیل کهولت سن یا بیماری و...)، ترجیح داده‌اند کنار ضریح مطهر و در محدوده قبر شریف امام نباشد. می‌دانیم که زیارت، به طولانی شدن زمانش نیست؛ به پاسخی است که امام، به زائر بدهند و ای کاش این پاسخ را همه ما بشنویم؛ حتی یک بار.

هر که هستی بیا!

وقتی «گذشته» بر شانه‌هایم آوار می‌شود، وقتی پایم - درست بر کنار سَرَدَر - می‌لرزد و پیش نمی‌رود، وقتی بغضِ شرم «آن کارکرده و ناگفتنی»، راه «سلام» را در گلویم می‌بندد، وقتی همه «مهر امام» را به یاد می‌آورم و همه «نامهربانی»ام را مرور می‌کنم؛ حسی غریب نمی‌گذارد که پیش‌تر بروم. میان این همه زائر بی‌آلایش و محبوب امام، «من» کجا روی ورود دارم؟! کی سهمی از «دعوت خاص» او، دستگیرم خواهد شد؟! آیا مرا نیز خواهد پذیرفت؟! محال است که مولای رئوفم، پرده تیره «گناه» را سد ورودم به آستانش کند.

ابراهیم بن عباس گفته است:
- وقتی برای امام رضا(ع) سفره غذا پهن می‌کردند، خادمان، دربانان و حتی مراقبان چارپایان را کنار همان سفره می‌نشاندند.

ابراهیم بن عباس گفته است:
- امام رضا(ع) هرگز پایشان را مقابل کسی دراز نمی‌کردند یا وقتی مهمان داشتند، در مقابل او، به جایی تکیه نمی‌کردند.

بیر نانی!

اینکه از راه‌های دوربری، جایی را برای ماندن انتخاب کنی و در «مشهد» حضرت مولا علی بن موسی الرضا(ع)، ساکن اقامتگاهی بشوی؛ دلت را آرام می‌کند و بیش از این، اگر ناگهان دستی بر درِ اتاقت بزنند و اگر چهره‌ای خندان، برگ دعوت «غذای حضرتی» را به تو هدیه کند، احساس شیرین «مهمان شدن» را مؤکد می‌کند و هنگامی که در صف مهمانان غذای ظهر آشپزخانه حرم، پیش می‌روی، انگار که در خواب، قدم برمی‌داری! و هنگام برگشت، درست مقابل درِ خروجی، لبخندی بر لب می‌نشیند. هنگامی که هم سفره‌هایت را بیرون سفره خانه متبرک امام می‌بینی، در حال تقسیم همان یک وعده غذایشان با نیازمندان و مشتاقان غذای تبرکی.

مُعَمَّر بن خَلاد گفته است:
- هر گاه امام رضا(ع) کنار سفره غذا می‌نشست، کمی از همه خورده‌نی‌های سفره را در ظرفی می‌ریخت و می‌سپرد که به فقیران گرسنه برسانند.

و مأمون...!

پس انداز و عرض نیاز به ز دور، توفیق، رفیق راحت شوی،
و آواسته‌ات چیست؟!
جور خواسته را بگویی.
و آواسته‌ای داشته باشیم،
م است که وقتی کنار
با همه وجودمان، غرق
شویم و کسی و چیزی
حرکت، مطمئنیم که در
شب و حتی «تیمه شب»
تیمه شب هم برای زیارت
نیست که خلوت خلوت
دور ضریح مطهر، سکوت
همه دلپذیر دور ضریح،
مزمه کنیم.
می‌دوست داشته باشد که
با امام، چندین و چند بار،
گام «صلوات خواهی» یا
س گویی»، تمرکز او را در
مخدوش کند.
ایی» و محدودیم)
تا!

م رضا(ع) در توس،
که در خانه امام،
د و با فریاد با کسی
بگوید.

امام رضا علیه السلام دارد

ده اثری که زیارت امام

زیارتش پادشاه هفتاد هزار شهید را سبب دارد

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: "تواده من در زمین خراسان، در شهری که به آن طوس گفته می شود، کشته خواهد شد. هر که او را در طوس زیارت کند و عارف به حقش باشد، روز قیامت دستش را می گیرم و داخل بهشت می کنم، حتی اگر دارای گناهان کبیره باشد. پرسیدند: "فدایتان شوم عارف به حقش کیست؟" فرمودند: "کسی که می داند او امامی است که طاعتش واجب است و شهید غریب است، هر که او را زیارت کند در حالی که عارف به حقش باشد، خداوند عزوجل پادشاه هفتاد هزار شهید را استیضی را که در رکاب رسول خدا (صلی الله علیه و آله) به شهادت رسانیده اند، به او عطا خواهد کرد."

امالی شیخ صدوق، صفحه ۱۰۵،
عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج ۲، ص ۲۵۹، ح ۱۸

زیارتش شفاعت اهل بیت را واجب می کند

از هر وی روایت شده که گفت: حضرت رضا (علیه السلام) در گنبدی که قبر هارون الرشید در آن بود داخل شدند، سپس با دست خویش بر کنار آن خطی کشیدند و فرمودند: "اینجا خاک من است و در آن دفن خواهم شد و خداوند این مکان را محل رفت و آمد شیعیان و دوستانم قرار می دهد. به خدا قسم زیارت کننده ای از آنها مرا زیارت نکند و سلام دهنده ای از آنها بر من سلام نکند، مگر آن که مغفرت و رحمت خدا با شفاعت ما اهل بیت بر او واجب شود."

عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج ۲، ص ۱۳۶، ح ۱

زیارتش گناهان را می آمرزد

حضرت علی (علیه السلام) می فرمایند: "مردی از فرزندان من در زمین خراسان مظلومانه با زهر کشته خواهد شد، نامش نام من، و نام پدرش نام پسر عمران، موسی (علیه السلام) است. همانا هر که او را در غربتش زیارت کند، خداوند عزوجل گناهان گذشته و آینده او را بیامرزد، حتی اگر به عدد ستارگان و قطره های باران و برگ درختان باشد."

عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج ۲، ص ۲۵۸، ح ۱۷

حکات دیدار عاشقانه

زیارت امام رضا (علیه السلام) همچون زیارت سیدالشهدا از جایگاه ویژه ای برخوردار است، همانطور که خود حضرت می فرمایند: "هر که برای زیارت من سفر بنهد، دعایش مستجاب و گناهانش آمرزیده شود. هر که مرا در آن قطعه زمین زیارت کند، همانند کسی است که رسول خدا (صلی الله علیه و آله) را زیارت کرده باشد و خداوند اجر هزار حج مقبول و هزار عمره ی مقبوله برای او بنویسد و من و پدرم شفاعت کنندگان او در روز قیامت باشیم. و این قطعه زمین باغی است از باغهای بهشت و محل رفت و آمد فرشتگان است و تا ابد گروهی از آسمان نازل می شوند و گروهی بالا می روند تا آن که در صورت بدینند."

بحار الانوار، ج ۱۰۲، ص ۴۴، ح ۵۱

زیارتش انبوه را از پنجاه مرتبه

از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) نقل است، که فرمودند: «پاره تن من در خراسان دفن خواهد شد، هر انسان اندوهناکی او را زیارت کند، خداوند بزرگ اندوه او را از بین خواهد برد و هر گنجهاری که به زیارت او بشتابد خداوند گناهانش را می آمرزد.»

بحار الانوار، ج ۴۹، ص ۲۸۴، ح ۳

زیارتش شفاعت حضرتش را همراه دارد

امام رضا (علیه السلام) می فرمایند: "هر که مرا در غربتم و دوری مزارم زیارت کند، روز قیامت در سه جا به فریادش می رسم تا از هول و وحشت آن مکانها نجاتش دهم: هنگامی که نامه ها به چپ و راست تقسیم می شود، هنگام صراط، و هنگام سنجش اعمال."

کامل الزیارات، ص ۳۰۴، ح ۴

زیارتش همیشه پیامبر (صلی الله علیه و آله) می آورد

حضرت امام جواد (علیه السلام) می فرمایند: "هر که قبر پدرم در طوس را زیارت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده ی او را بیامرزد، و روز قیامت منبری رو به روی منبر رسول خدا (صلی الله علیه و آله) برای او نصب کند تا آن که خداوند از حسابرسی بندگان فارغ شود."

عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج ۲، ص ۲۵۹، ح ۱۹

زیارتش ثواب زیارت رسول خدا (صلی الله علیه و آله) را دارد

امام موسی کاظم (علیه السلام) می فرمایند: "همانا فرزندم علی مظلومانه با زهر کشته می شود، و در کنار هارون در طوس دفن می شود، هر که او را زیارت کند، مانند کسی است که رسول خدا (صلی الله علیه و آله) را زیارت کرده باشد."

عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج ۲، ص ۲۶۰، ح ۲۳

زیارتش حاجت روایت می کند

امام هادی (علیه السلام) فرمودند: "هر که از خداوند تبارک و تعالی حاجتی دارد، با غسل به زیارت قبر جدم، امام رضا (علیه السلام) در طوس برود و نزد سر مبارکش دو رکعت نماز گزارد و حاجتش را در قنوت از خدا بخواهد، همانا اجابت می شود، مگر آن که گناهی با قطع رحمی بخواهد. به درستی که محل قبرش، قطعه زمینی از زمین های بهشت است، مؤمنی او را زیارت نکند، مگر آن که خداوند از آتش برهاندش و در بهشت جایگزینش سازد."

عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج ۲، ص ۲۶۲، ح ۲۲،
امالی شیخ صدوق (علیه السلام)، ص ۴۷۱

زیارتش ضمانت امام جواد (علیه السلام) همراه دارد

از حضرت جواد (علیه السلام) روایت شده است: "برای کسی که پدرم (علیه السلام) را عارف به حقش در طوس زیارت کند، بهشت را از سوی خدای متعال ضمانت می کنم."

عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج ۲، ص ۲۵۹، ح ۷

زیارتش آتش را بر بلند از آتش می کند

عبدالعظیم حسنی می گوید، از امام جواد (علیه السلام) شنیدم که فرمودند: "هر که پدرم را زیارت کند و از باران یا سرما یا گرما به او آزاری رسد، خداوند آتش را بر بدنش حرام می کند."

امالی شیخ صدوق (علیه السلام)، ص ۵۲۱

بعد از شکست داعش، مرمت اعتبار مقدس سوریه آغاز شد

بازسازی پس از دفاع

زَهرّا چکنه: **حرم مطهر حضرت زینب(س) پس از بازسازی کامل و بازپیرایی از آثار حملات کور تکفیری‌ها، حالا طرح توسعه آن آماده اجرایی شدن است.**

علیرضا اکبری رئیس ستاد بازسازی عتبات سوریه و حجت الاسلام و المسلمین سیدمحمود موسوی رئیس ستاد بازسازی عتبات عالیات در استان خوزستان که استانش مجری برنامه‌های بازسازی و مرمت حرم حضرت زینب(س) است در گفت‌وگوی اختصاصی با خبرنگار ما شرایط فعلی و اقداماتی که در این حرم مطهر و سایر اماکن مقدسه سوریه قرار است، صورت گیرد را تشریح کردند.

رئیس ستاد بازسازی عتبات سوریه معتقد است که در حال حاضر در حرم حضرت زینب(س) اثری از جنگ دیده نمی‌شود و وضعیت حرم و همچنین مصلی جنب حرم مطهر که محل اقامه نمازهای جماعت می‌باشد، بهتر از زمان آغاز جنگ در سوریه است.

وی با بیان اینکه فاز دیگر ستاد بازسازی ستاد عتبات در زینبیه توسعه حرم و مناطق اطراف آن است، خاطرنشان می‌کند: طرح جامع توسعه حرم حضرت زینب(س) تهیه و به مسئولین محلی تحویل و آماده تصویب از سوی مقامات سوری است.

به گفته رئیس ستاد بازسازی عتبات سوریه طی چند سال فعالیت در عراق، تجربیات زیادی در بازسازی و مرمت ابنیه تاریخی کسب کرده است، لذا از این تجربه در سوریه و حرم مطهر حضرت زینب(س) استفاده می‌شود.

✽ آمادگی برای بازسازی و مرمت اماکن مقدسه در سوریه

اکبری در ادامه می‌گوید: در

کشور سوریه مقام و حرم‌های مطهر بسیاری وجود دارد که در پی حملات گروه تکفیری داعش به مناطق مختلف این کشور، بسیاری از این محل‌ها یا به طور کامل تخریب شده و یا آسیب‌هایی بسیاری را دیده‌اند؛ از جمله حرم مطهر حضرت سکینه(س) که به طور کامل تخریب شده است، لذا برخی از این اماکن مقدس پس از باز پس‌گیری توسط نیروهای مدافع حرم، به همت گروه‌های جهادی بازسازی‌های اولیه در آن انجام شده، ولی نیاز است که به‌طور اساسی و با بهره‌گیری از هنر معماری اسلامی این اماکن مقدس که جزو فرهنگ و تمدن اسلامی است، مرمت و بازسازی شوند.

✽ حرم حضرت رقیه(س) بزرگ‌تر می‌شود

وی تأکید می‌کند: ستاد بازسازی عتبات عالیات در سوریه این آمادگی را دارد تا در صورت موافقت مقامات سوری و تولیت‌های حرم‌های مطهر کار بازسازی و توسعه را در این اماکن مقدسه آغاز کند.

رئیس ستاد عتبات عالیات سوریه ادامه می‌دهد: در این باره مذاکراتی با تولیت حرم حضرت رقیه(س) نیز صورت گرفته است که به وسعت صحن زیر زمینی حرم مطهر مساحتی بالغ بر ۴۰۰ متر مربع نیز افزوده شود که امیدواریم تا یک ماه آینده کارهای عملیاتی آن آغاز شود.

وی در مورد فعالیت‌هایی که برای توسعه حرم حضرت زینب(س) انجام شده است، عنوان می‌کند: برای توسعه حرم مطهر با همکاری دانشگاه‌های سراسر کشور و بسیج استادی، طرح‌هایی تهیه شده و برای تصویب تقدیم تولیت آستان مقدس حضرت زینب(س) شده است که با تأیید مقامات سوری و حرم مطهر، ستاد بازسازی عتبات با مشارکت عموم مردم کار توسعه حرم را آغاز خواهد کرد.

اکبری به کارهای توسعه‌ای که در داخل این حرم مطهر در حال انجام است، اشاره کرد و گفت: بنا داریم که مصلی حرم مطهر را که محل اقامه نمازهای جماعت است را توسعه دهیم همچنین یکی از صحن‌های حرم مطهر حضرت زینب(س) نیز مسقف خواهد شد.

وی در ادامه به اجرای پروژه میهمانسرا در حرم حضرت زینب(س) پرداخت و افزود: ساختمان مضاف با ۱۶۰۰ مترمربع زیربنا در ضلع غربی حرم و در سه طبقه ساخته می‌شود که شامل دو سالن غذاخوری، سالن پخت و پز، دو سردخانه، انبار آذوقه و ۱۴ سوئیت جهت میهمانان حرم است و در هر وعده ظرفیت پذیرایی از دو تا سه هزار نفر را خواهد داشت. به گفته اکبری مذاکرات اولیه با آستان قدس رضوی نیز مبنی بر تأمین غذای میهمانسرا صورت گرفته است و از سوی استان‌های مختلف نیز برای

تجهیز آشپزخانه مضاف اعلام آمادگی شده است.

✽ بازسازی بافت قدیمی زینبیه

رئیس ستاد بازسازی سوریه در ادامه به تشریح وضعیت منطقه زینبیه پرداخت و گفت: این منطقه جزو بافت‌های قدیمی شهر است و در سال‌های اخیر دچار خرابی‌های بسیاری شده، لذا یکی از اقدامات اولیه و اساسی در این بخش کار بازسازی و بهسازی منطقه زینبیه است. وی خاطرنشان کرد: در پی حملات داعش به مناطق شیعه‌نشین سوریه همچون نبل و الزهرا بسیاری از مردم این شهرها در منطقه زینبیه مستقر شده‌اند.

✽ مشارکت شهرداری مشهد در بهسازی منطقه زینبیه

به گفته رئیس ستاد بازسازی عتبات سوریه، شهرداری مشهد مقدس مسئولیت کارهای مطالعاتی و اجرایی این منطقه را برعهده دارد، از این رو در فاز اولیه ۱۰۰ هزار متر مکعب نخاله منطقه زینبیه جمع آوری شد، سپس ۱۵۰۰ نهال درخت ۳ تا ۵ سال در این بخش کاشته شده است.

وی احداث فضای سبز در مساحتی حدود ۱۲۰۰ متر مربع، نظافت عمومی این بخش و نصب سطل زباله در نقاط مختلف را از دیگر فعالیت‌های شهرداری مشهد در این حوزه عنوان کرد.

✽ طرح توسعه بعد از طرح بازسازی

در ادامه مسئول ستاد بازسازی عتبات استان خوزستان که این استان به عنوان استان معین است در امر بازسازی حرم حضرت زینب(س) انتخاب شده از اتمام بازسازی آسیب دیدگی‌های این حرم مطهر خبر می‌دهد. حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمود موسوی، به دو سال کار بازسازی اشاره می‌کند و می‌گوید: در حملات تکفیری‌ها، کاشی‌های قدیمی، منبت کاری‌ها، درها و طلاکاری‌هایی که مربوط به زمان‌های گذشته بود و جزو آثار تاریخی محسوب می‌شد دچار آسیب شد که متخصصان با استفاده از جدیدترین فنون اقدام به رفع این خسارت‌ها کردند.

وی اظهار می‌کند: مرمت و کاشی کاری نقاط آسیب دیده، سیاه‌زایی گنبد مطهر، مرمت و طلاکاری خشت‌های آسیب‌دیده گنبد، ایزوگام پشت بام حرم، کاشی کاری معرق گلدسته‌های حرم از جمله اقدامات صورت گرفته در این زمینه است.

این مقام مسئول بازسازی و نصب ۷۴ در بزرگ و کوچک حرم، تعمیر و رنگ آمیزی ۱۴۸ حفاظ پنجره‌های حرم، تعمیر و رنگ‌آمیزی ۷۴ حفاظ بالای درها، جداسازی و تعمیر محافظ درها، نصب ۴۰ متر پرده برای مصلی، کاشی‌کاری ستون‌های حرم، نصب و تعمیر کاشی در درهای ورودی، مرمت نقاط آسیب دیده حرم از جمله کاشی کاری کفشدرای حرم و... را از جمله اقدامات انجام شده در روند بازسازی حرم حضرت زینب(س) عنوان می‌کند.

وی اظهار می‌کند: کاشی‌کاری و معرق گلدسته‌های حرم به طول ۵۰ متر، طراحی و سفارش خرید ۵۷۰ متر فرش ۱۲ و ۶ متری از سوی مردم خوزستان، خرید و ارسال یک دستگاه قالیشویی، رفوگری فرش‌های دست بافت، ایزوگام پشت بام حرم به متراژ هفت هزار و ۲۰۰ مترمربع و طراحی و ساخت و نصب کتیبه باب‌النساء و... هم اقدامات دیگری است که در این دو سال انجام شده است.

موسوی می‌گوید: با پایان بازسازی حرم مطهر، در حال حاضر طرح‌های توسعه‌ای حرم مطهر در دستور کار قرار گرفته است، ضمن اینکه مسقف کردن یکی از صحن‌های حرم حضرت زینب(س) نیز از برنامه‌هایی است که در آینده نزدیک عملیاتی خواهد شد.

چه شخصی؟

سرداری که امامش را تنها گذاشت

در تاریخ انسان های بسیاری وجود دارند که به‌خاطر شباهت‌های اسمی که با هم دارند، اشتباه گرفته می‌شوند، جناب عباس، عموی پیامبر اکرم (ص) دارای چندین پسر بود که نام یکی از آنها «عبدالله» بود که بسیاری به اشتباه ایشان را با «عبدالله» فرزندش اشتباه می‌گیرند. جناب عبدالله بن عباس که در تاریخ به «ابن عباس» معروف است و جزو محدثان و راویان موثق احادیث رسول الله (ص) می‌باشد دارای چند پسر بود که نام یکی از آنها عبیدالله است که از سوی امام علی(ع) حسن(ع) به فرماندهی سپاه حضرت منصوب شد. عبیدالله بن عباس در دوران خلافت امیرالمومنین(ع) حاکم بخشی از یمن بود. در اواخر دوران خلافت امیرالمؤمنین(ع)، تجاوزهایی از سوی معاویه به مناطق مختلف شیعیان صورت گرفت که بسیاری از آن‌ها به فرماندهی بسر بن اطراه بود. در یکی از این تجاوزات، او به مکه و طائف و سپس به یمن حمله کرد. در مکه همسر عبیدالله و دو فرزند او سلیمان و داوود را گرفتند و به دستور بسربن اطراه، سر فرزندانش را از تن جدا کردند. پس آنکه بسر به یمن آمد، متوجه شد که عبیدالله از شهر گریخته و با سعید بن نمران دیگر کارگزار امام علی (ع) نزد حضرت رفتند. در این منطقه بسیاری از شیعیان به شهادت رسیدند. امام از این حرکت آن‌ها که شهر را رها کرده بودند، ناراحت شد. پس از شهادت امام علی (ع)، امام حسن مجتبی(ع) سپاهی را برای جنگ با معاویه ترتیب داد و عبیدالله بن عباس را به فرماندهی آن برگزید.

✽ نامه امام حسن(ع) به عبیدالله

امام حسن(ع) در نامه ای به عبیدالله نوشتند: «عموزاده! همراه تو ۱۲ هزار نفر از سواران عرب و ساکنان شهر را اعزام کرده ام که یک تن از آنان ارزش بیش از یک گروه نظامی را دارد. با آنها و بر آنان گشاده رو باش.... هر روز گزارش جریان را به من برسان و با این دو نفر یعنی قیس بن سعد و سعید بن قیس مشورت کن و چنانچه با معاویه رو در رو شدی، با او جنگ نکن مگر اینکه او با تو بجنگد و اگر جنگید، با او جنگ کن و چنانچه کشته شدی، قیس بن سعد امیر است و اگر او کشته شد، سعید بن قیس امیر خواهد بود.»

پس از آنکه امام (ع) فرماندهی مقدم سپاه را به عبیدالله بن عباس سپرد، او به همراهی سپاه حرکت کرد، تا به «مسکن» رسید و در آنجا اردو زد و رویاروی سپاه معاویه قرار گرفت، معاویه طبق شیوه همیشگی خود برای درهم شکستن روحیه سپاه از چند راه به تضعیف روحیه این گروه که به عنوان مقدم سپاه امام بودند، همت گماشت. معاویه که گروهی زیادی را به سوی خود جلب کرده بود، تصمیم گرفت با قریب رهبر لشکر سپاه را در هم ریزد، از این رو نامه‌ای به این مضمون برای عبیدالله نوشت: «حسن نامه ای به من نوشته و در خواست صلح نموده است تا حکومت را به من واگذارده، اگر همین حالا بپیوندی فرمانده خواهی بود و گر نه فرمانبردار می شوی، اگر حالا دعوتم را بپذیری یک میلیون درهم خواهی گرفت، واکنون نیمی از این پول را به تو می دهم و نیم دیگر را به هنگام ورود به کوفه به تو خواهیم داد.»

✽ پیوستن به سپاه معاویه

سرانجام عبیدالله بن عباس فرمانده لشکر امام حسن(ع) نتوانست در برابر پیشنهادهای معاویه مقاومت کند و به راحتی قریب خورد و با عده‌ای زیادی از زیردستان خود در حدود هشت هزار نفر شبانه به اردوگاه معاویه پیوست و سپاهیان امام را بدون فرمانده رها کرد.

صبحگاه وقتی سپاه امام (ع) برای نماز حاضر شدند، عبیدالله بن عباس غایب بود. ناچار قیس بن سعد که از سوی امام حسن(ع) به عنوان جانشین عبیدالله منصوب شده بود، فرماندهی سپاه را به عهده گرفت و نماز جماعت را به جا آورد. با رفتن عبیدالله، قریب دو سوم سپاه عراق به معاویه پیوستند و بدین ترتیب تنها چهار هزار نفر در کنار قیس بن سعد باقی ماندند. امام(ع) که برای جمع آوری سپاه به مدائن رفته بود نه تنها موفق به انجام این کار نشد، بلکه عده ای از سپاهیان بر او شوریدند و به خیمه اش ریخته به غارت پرداختند، آنان حتی سجاده زیرپای حضرت را ربوندند و عبدالرحمن ازدی رای آن حضرت را از دوشش کشید، حضرت بدون اینکه ردایی بر تن داشته باشد، سوار اسب شده و در سبابط به راه افتاد.

بالاخره همان عواملی که امام علی (ع) و سپاهش را در مقابل معاویه متوقف ساخت دوباره کارساز شد و صلح را بر امام حسن(ع) تحمیل ساخت. گرچه امام مقاومت زیادی کرد، ولی آن حضرت موقعی تن به صلح داد که یارانش از پیرامونش متفرق شدند و او را تنها گذاشتند.

به یاد شما هستیم...

دیدار با خانواده معظم شهدا و ایثارگران از برنامه های جدید و مستمر آستان قدس رضوی است.

چهارشنبه
۲۲ آذر ۱۳۹۶
۲۴ ربیع الاول ۱۴۳۹
۱۳ دسامبر ۲۰۱۷
شماره ۱۱۱

ویژه برنامه سخنرانی و بیان معارف دینی رواق امام خمینی (ره)

سخنرانی حجت الاسلام والمسلمین مرتضی حمیدی
با موضوع: تحلیلی از سیره نبوی
چهارشنبه و پنجشنبه - ساعت ۱۰:۳۰

سخنرانی حجت الاسلام والمسلمین مرتضی امین نیا
با موضوع: صفات متقین
چهارشنبه تا جمعه - ساعت ۱۷:۴۵

قرائت دعا و زیارت

زیارت جامعه کبیره / چهارشنبه - ساعت ۱۸:۳۰
دعای کمیل / پنجشنبه - ساعت ۱۸:۳۰ / رواق امام خمینی (ره)
پنجشنبه - ساعت ۲۱ / رواق دارالحجّه
دعای ندبه / جمعه - اول طلوع آفتاب
زیارت آل یس / جمعه - ساعت ۱۸:۱۵
قرائت زیارت امین الله همه روزه بعد از نمازهای یومیه

اقامه نماز جماعت دوم همه روزه ۲۰ دقیقه بعد از اذان صبح در رواق دارالمرحمة

مرکز مشاوره حرم مطهر رضوی

ارائه خدمات رایگان مشاوره فردی در حوزه های خانوادگی، تربیتی و بالینی
ویژه عموم زائران در مرکز مشاوره حرم مطهر رضوی
همه روزه به جز ایام تعطیل - ساعت ۸ تا ۱۹

هدیه های از هنر اصیل ایرانی و اسلامی

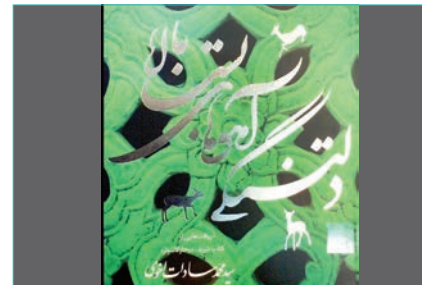
یکی از توصیه هایی که در منابع روایی و دینی ما به آن تأکید شده، آن است که وقتی به سفر می روید برای دوستان و آشنایان هدیه های به عنوان سوغات ببرید.

اگر این فرصت برای شما پیش آمده تا به مشهد سفر کنید و به زیارت حضرت رضا (ع) مشرف شوید، چه بهتر است که این هدیه و سوغات برگرفته از هنر اصیل ایرانی و اسلامی باشد. پنجمین پیشنهاد ما برای هدیه دوستان و اقوام، «بشقاب سفال قبادار» برگرفته از طرح های سفال نیشابور است که امروزه به عنوان یکی از صنایع دستی اصیل و زیبا طرفداران بسیاری پیدا کرده است.

طرح این بشقاب لعابدار، الهام گرفته از سفال نیشابور قرن چهارم هجری قمری است که نمونه های اصلی این آثار بیشتر در موزه های خارجی نگهداری می شوند.

شما می توانید بشقاب سفال قبادار را که دارای ارتفاع ۳۵ سانتیمتر و وزنی حدود ۳ کیلو و ۵۰۰ گرم است، با قیمت ۱۷۰ هزار ریال از فروشگاه محصولات فرهنگی و هنری مؤسسه آفرینش های هنری آستان قدس رضوی واقع در ابتدای باب الجواد (ع) حرم مطهر خریداری کرده و به عنوان یادگاری سوغات معنوی به اقوام و آشنایان هدیه بدهید.

همچنین برای هماهنگی خرید این محصولات می توانید با شماره تلفن فروشگاه محصولات فرهنگی و هنری رضوی به شماره ۰۵۱-۳۲۲۵۰۲۰۴ تماس و محصول مورد نظر را انتخاب نمایید تا برای شما ارسال شود.

دلنگی های آهوهای بست بالا خواندنی است

«شهر و خانه را رها می کنیم و به سوی آستان کرامت حضرت رضا (ع) می رویم. هنگامی که قدم به خیابان های شهر مشهد می گذاریم، توجه و آمادگی دل، نخستین همراه ماست. در آستانه مطهر نیز احساس زائرانگی، همدم تک تک لحظه های ماست. پس از نخستین دیدار، انگار احساس آغازین زیارت، آهسته آهسته ته نشین ذهن می شود و نماهای دیگر نیز به چشم می آیند...»

این ها بخشی از نثر ادبی کتاب «دلنگی آهوهای بست بالا» بود که برای نخستین بار توسط انتشارات آستان قدس رضوی (به نشر) منتشر شده است.

«سید محمد سادات اخوی» در این کتاب که مجموعه نثرهای ادبی رضوی است، بخش هایی از کتاب شریف بحارالانوار، جلد مربوط به امام هشتم (ع) را بازنویسی و بازآفرینی کرده است.

بخش هایی از این نوشته که شامل داستانک ها و نثرهای کوتاه ادبی است، تاکنون در قالب ستونی در روزنامه قدس منتشر شده است که نویسنده با روان سازی این متون، آن را به صورت کتاب جمع آوری کرده است.

بر هارون و مأمون، تو می خواهی چه باشم، کسی که می شود، عزیز تر باشم، همراهی در هم نواپی، پیوند با ماه، عزت و شرف لا اله الا الله، گشت و گذار در بهشت، شکر و گلايه، کرم داران عالم را، بی پناهان خراسان، خاطره های خالی، یوسفانه، لباس عهد دروغین و به رسم اصل صفایم برخی از عناوین ۱۲۵ نثر ادبی است که نویسنده در ۱۸۴ صفحه به رشته تحریر درآورده است.

مؤسسه فرهنگی قدس
مدیر مسئول و سردبیر: ایمان شمسایی
دفتر مرکزی: مشهد، بلوار سجاد، نبش سجاد ۱
تلفن: (۰۵۱) ۳۷۶۸۵۰۱۱ (خط ۹)
پتاکم: ۳۰۰۳۳۳۷۲۸